

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Urtos/1/2019
Identifikačné číslo spisu:	6016897558
Dátum vydania rozhodnutia:	05.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6016897558.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci odsúdeného G. T., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. júna 2019 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. decembra 2018, sp. zn. 4Ntc/19/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného G. T. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 6. decembra 2018, sp. zn. 4Ntc/19/2016 (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“), podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. zamietol návrh odsúdeného G. T. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Mestského súdu v Brne z 26. augusta 2015, sp. zn. 12T/109/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Brne z 24. novembra 2015, sp. zn. 4To/314/2015, ktoré bolo na území Slovenskej republiky uznané rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2017, sp. zn. 4Ntc/19/2016, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2017, sp. zn. 4 Urto 3/2017.

Prvostupňový súd nesplnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného v zmysle § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. zdôvodnil tým, že odsúdený bol vrátane posledného odsúdenia doposiaľ jedenásťkrát súdne trestaný, pričom väčšinou mu boli ukladané nepodmiennečné tresty odňatia slobody. V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil, že odsúdený už raz bol podmiennečne prepustený, avšak ani táto skutočnosť nevedla k tomu, aby prestal s páchaním trestnej činnosti.

Uznesenie krajského súdu napadol odsúdený sťažnosťou ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí konanom dňa 6. decembra 2018. Svoju sťažnosť odsúdený bližšie odôvodnil podaním, ktoré bolo krajskému súdu doručené dňa 27. decembra 2018.

Odsúdený v tomto podaní uviedol, že v roku 2015 bol odsúdený Krajským súdom v Brne na 4 roky nepodmiennečne za zvlášť závažný zločin lúpeže a vydierania. V roku 2016 bol vyžiadany zo Slovenskej

republiky na vykonanie zvyšku trestu z roku 2014, v rozsahu 4 mesiacov, ktorý vykonal v roku 2017. Medzitým Krajský súd v Banskej Bystrici uznal český rozsudok, kde podľa názoru odsúdeného došlo k porušeniu zákona.

V ďalšej časti podania odsúdený vyjadril nesúhlas so záverom súdu, týkajúcim sa jeho podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v roku 1999, nakoľko odsúdený uviedol, že v tomto prípade sa osvedčil v skúšobnej dobe, pričom na podklade jeho žiadosti z roku 2005 došlo k výmazu záznamov v jeho registri trestov. Podľa mienky odsúdeného by sa preto na neho malo hľadiť ako na netrestaného. Odsúdený následne uviedol, že ďalší trest odňatia slobody vykonával až v roku 2009, čo je podľa jeho názoru dosť dlhý čas na splnenie podmienok podmieneného prepustenia. Odsúdený vo svojej sťažnosti opätovne poukázal aj na tú skutočnosť, že v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody má možnosť sa zamestnať.

Odsúdený okrem toho najvyšší súd požiadal o úpravu dĺžky trestu, a síce z dôvodu, že dňa 5. novembra 2017 bol zatknutý v súvislosti s vydaným európskym zatýkacím rozkazom. V ten istý deň bolo odsúdenému oznámené, že má byť vydaný na základe právoplatného trestného rozkazu, ktorý mu uložil trest odňatia slobody na 2 roky a 11 dní, takže predpokladané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody by v jeho prípade malo nastať 16. novembra 2019.

Aj napriek tomu, že písomné odôvodnenie sťažnosti odsúdeného bolo Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici doručené dňa 2. januára 2019, táto sa k jej obsahu žiadnym spôsobom nevyjadrila.

Na základe sťažnosti, ktorá bola podaná v zákonnej lehote a oprávnenou osobou, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd sťažnostný, podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd úvodom pripomína, že inštitút podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je jedným z inštitútov, ktoré umožňujú zmiernenie uloženého trestu odňatia slobody, a to skrátením priamych účinkov jeho výkonu na odsúdeného. Ide o významný výchovný prostriedok trestného práva, jeho podstata však netkvie v tom, aby páchatel bol za dobré správanie, prípadne dobrú prácu vo výkone trestu automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby. Podmienené prepustenie bude odôvodnené len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude aj na slobode viesť riadny život, a že pre spoločnosť tu nie je príliš veľké riziko jeho recidívy.

Rozhodnutie o podmienenom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti.

Trestný zákon v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zák. upravuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky

pre podmienené prepustenie páchateľa z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré musia byť splnené súčasne. Inak povedané, ak chýba čo i len jedna z týchto podmienok, súd nemôže pristúpiť k rozhodnutiu o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Súd pri tomto rozhodovaní prihliadne aj na ústav, do ktorého je odsúdený zaradený z hľadiska vonkajšej diferenciácie trestu podľa § 48 Tr. zák.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku podmieneného prepustenia, táto je v posudzovanom prípade splnená, nakoľko odsúdený v čase podania návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dňa 3. októbra 2018, vykonal potrebnú časť uloženého trestu (dve tretiny), a síce ku dňu 18. júla 2018.

Sťažnostný súd konštatuje nesplnenie prvej materiálnej podmienky podmieneného prepustenia, spočívajúcej v preukázaní polepšenia odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, plnením svojich povinností a správaním. Na tomto mieste najvyšší súd poukazuje na hodnotenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica zo 7. novembra 2018, z ktorého vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody bolo skôr priemerné, resp. na požadovanej úrovni. Počas výkonu trestu bol odsúdený raz disciplinárne potrestaný formou pokarhania, pričom disciplinárne odmenený nebol ani raz. Do prednáškovej činnosti pedagógov v spojitosti s problematikou závislosti alebo iných spoločenských tém, sa zapájal len veľmi sporadicky.

Ani z hľadiska pracovných návykov odsúdeného nemožno hovoriť o nadštandardných výkonoch. Odsúdený bol z prvého pracovného zaradenia, trvajúceho od 21. marca 2018 do 9. mája 2018, vyradený na návrh objednávateľa prác, ktorý nejavil spokojnosť s jeho pracovnou morálkou a vystupovaním. Pri druhom pracovnom zaradení, trvajúcom od 23. mája 2018, bol odsúdený upozorňovaný na dodržiavanie výkonných noriem a jeho výkon bol vyhodnotený ako štandardný.

Sťažnostný súd zaujal negatívne stanovisko aj k druhej materiálnej podmienke, vzťahujúcej sa na požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania odsúdeného. Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že v ňom má 12 záznamov (pokiaľ krajský súd vo svojom rozhodnutí uvádza 11 záznamov, tak v danom prípade vychádza z neaktuálneho odpisu registra trestov zo dňa 30. decembra 2016, č. l. 37, resp. č. l. 135, teda nie z odpisu registra trestov zo 6. februára 2018, č. l. 155), počnúc rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Bratislava zo 4. októbra 1994, sp. zn. 1T/454/94, až po uznávací rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2017, sp. zn. 4Ntc/19/2016, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 23. marca 2017, sp. zn. 4 Urto 3/2017.

Z predmetného odpisu registra trestov pritom jednoznačne vyplýva, že odsúdený sa dopúšťal výlučne úmyselnej trestnej činnosti. Odsúdenému bol v súvislosti s týmito odsúdeniami opakovane uložený nepodmienený trest odňatia slobody, avšak ani táto skutočnosť neviedla k zmene v jeho správaní - resocializácii. V tejto súvislosti žiada zdôrazniť, že odsúdenému už raz bol zmiernený priamy výkon trestu podmieneným prepustením, o ktorom rozhodol Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 25. januára 1999, sp. zn. Pp/637/98, a v prípade ktorého sa odsúdený síce osvedčil, avšak následne pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Doposiaľ uložené tresty sa tak u odsúdeného zjavne minuli účinkom a tento si z nich nevzal žiadne ponaučenie.

Ak odsúdený poukazuje na uplatnenie fikcie neodsúdenia v niektorých prípadoch, čo znamená, že sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený, tak v tomto prípade najvyšší súd uvádza, že daná okolnosť nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchateľ spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody navyše vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá, so stredným rizikom sociálneho zlyhania. Odsúdený nejaví záujem o udržiavanie pozitívnych vzťahov s vonkajším svetom. Aj napriek tomu, že odsúdený je slobodným otcom štyroch detí, počas výkonu trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, nepožiadaval o návštevy, balík či telefonické hovory, pričom od premiestnenia do uvedeného ústavu so svojou dcérou udržiava len veľmi sporadický kontakt. Z obsahu spisu vyplýva, že odsúdený neudržiaval kontakt ani so svojím synom (č. l. 77) či s rodinou svojej sestry (č. l. 82).

Sumarizujúc, sťažnostný súd po preskúmaní predloženého spisu zistil, že krajský súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Pokiaľ ide o námietky odsúdeného, obsiahnuté v predloženej sťažnosti, ktoré smerujú voči uznávaciemu rozsudku a skutočnému trvaniu výkonu trestu odňatia slobody, resp. k dĺžke obmedzenia osobnej slobody odsúdeného výkonom trestu odňatia slobody, k tomu sťažnostný súd uvádza, že nedisponuje právomocou preskúmať tieto otázky, nakoľko je oprávnený skúmať výlučne správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť a správnosť konania tomuto výroku predchádzajúceho, t. j. výroku, ktorým bol zamietnutý návrh odsúdeného na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odhliadnuc od uvedeného, uznávací rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2017, sp. zn. 4Ntc/19/2019, bol potvrdený uznesením najvyššieho súdu z 23. marca 2017, sp. zn. 4 Urto 3/2017, nakoľko tento druhostupňový súd zamietol odvolanie odsúdeného postupom podľa § 518 ods. 4 Tr. por.

Najvyšší súd zároveň dáva sťažovateľovi do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. februára 2018, sp. zn. 4Ntc/19/2016, ktorým došlo k započítaniu väzby, časti vykonaného trestu v Českej republike a doby prevozu od 4. decembra 2014 do 22. novembra 2016 (719 dní) a od 5. novembra do 25. januára 2018 (81 dní) do celkovej výmery trestu odňatia slobody vo výmere 4 rokov (1 400 dní). Počnúc 26. januárom 2018 (vrátane), tak zvyšok trestu odňatia slobody predstavuje výmeru 660 dní, čo znamená, že jeho predpokladaný koniec nastane dňa 18. novembra 2019.

Keďže najvyšší súd nezistil žiadne pochybenie, ktoré by bolo dôvodom pre zrušenie napadnutého uznesenia, zamietol sťažnosť odsúdeného spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.